

Звернення Президента України Л.Д. Кучми з нагоди Дня Європи

(17 травня 2003 року)

Мої дорогі співвітчизники!

Сьогодні Україна вперше відзначає День Європи. День, що символізує європейське єднання, європейську ідентичність.

Я щасливий, що всі ми - разом з іншими європейцями - відзначаємо цю дату.

І не тільки тому, що сьогодні ми, українці, маємо згадати: ми - споконвіку - європейці, що тут, на нашій землі, у часи великого Гомера уславилися античні Ольвія і Херсонес, творив геніальний Овідій. Що тут зустрів посланників Візантії і приймав християнство великий князь Володимир - лідер однієї з найвпливовіших у тодішній Європі держави - Київської Русі. Що тут виникла давня європейська династія нащадків легендарного Рюрика, споріднена з правлячими домами Німеччини, Польщі, Англії, Чехії, Візантії, Франції, Австрії, Угорщини, Данії, Болгарії, Норвегії.

А ще тому, що сьогодні ми відчуваємо себе єдиною спільнотою - з іншими європейцями.

Ми йдемо до європейського дому. Цього потребують нинішні і майбутні покоління українців. Ті, хто прагне бути європейцями - в об'єднаній Європі двадцять першого століття - і при цьому залишатися українцями.

Що потрібно для цього? Передусім усвідомити - Європа - наш дім. Зрозуміти, що наш органічний зв'язок з Європою часами переривався - і не завжди з нашої вини. Хоча бувало, що український шлях у Європу блокували саме українські політики: власними чварами вони руйнували національну єдність. Можливо, саме тому в Україні й досі не викувалася державницька традиція.

Для нас усіх також важливо мислити критично й незалежно, поважати закон, працювати творчо і відповідально, поводитися вільно і розкуто, бути толерантним до людей іншого національного походження. А ще - відчувати себе людиною, права якої, насамперед економічно захищені і дотримуються.

Сьогодні всім нам потрібно зрозуміти - політичні та культурні відносини України з Європою будуть надалі зміцнюватися. Це - об'єктивний процес, який поступово, з кожним роком набиратиме нових обертів. Час вимагає від кожного з нас відповідних змін у власних політичних звичках і уподобаннях, готовності відмовитися від авторитарної спадщини минулого. Одним з важливих інструментів наближення України до європейських стандартів покликана стати політична реформа. Мета її - перенести на вітчизняний ґрунт панівну в Європі модель парламентсько-президентської республіки - наскільки це дозволяють наші сьогоднішні умови.

Ця модель базується на чітких механізмах політичної відповідальності та багатопартійної демократії. Вона передбачає служіння державного апарату загальному благу, а не своїм вузьким корпоративним інтересам.

Вона також потребує формування справжніх демократичних, дієздатних і потужних політичних партій, а не традиційних - в українській практиці - бізнес-політичних холдингів.

Є ще один важливий аспект європейської демократії, нехтувати яким не маємо права. Маю на увазі готовність сучасних європейських народів вибачати одне одному історичні кривди, не роз'ятрувати старих образ, не формувати з сусідніх країн образу ворога. Це робиться в ім'я дня прийдешнього, аби запобігти конфліктам на шляху створення єдиної Європи.

Особливо прикметним з цього погляду вважається історичне примирення між Німеччиною та Францією. Гадаю, цей досвід толерантності має правити нам, українцям, за зразок щодо ставлення до всіх наших сусідів, зокрема найбільших - Росії та Польщі.

Для всіх відповідальних людей зрозуміло: європейський вибір України жодною мірою не означає, що ми якимось відвертаємося від стратегічного партнерства з Російською Федерацією. Росія була і лишається для нас одним з найважливіших політичних і торговельно-економічних партнерів.

Ми усвідомлюємо, як багато ще слід зробити. Наш шлях не встелений трояндами - і цим ми не відрізняємося від інших європейців, спільно з якими щойно відзначили День Перемоги - свято звільнення від ярма, яке загрожувало самій європейській цивілізації.

Україна інтегрується в Європу, Україна є частиною Європи.

Шановні співвітчизники!

Прийміть мої найщиріші вітання з нагоди Дня Європи. Я хочу, аби для кожного з вас цей день став святом. Адже всі ми - європейці.

